

Profesora Paula Minca VI tiesas procesa izspēles krimināltiesībās

KĀZUSS

Lietas izskatīšana notiek pirmās instances tiesā.

Lietā ir pabeigta pierādījumu pārbaude un Jums jāuzstājas tiesu debatēs.

No apsūdzības puses ir jāpamato celtās apsūdzības kvalifikācija katram no trim apsūdzētajiem (nepieciešamības gadījumā grozot kvalifikāciju vai atsakoties no apsūdzības uzturēšanas kādā tās daļā), jāpamato cietušo personu statusa esamība vai neesamība, kā arī jāizsaka viedoklis par mantisko jautājumu risinājumiem kriminālprocesā.

No aizstāvības puses ir jāsniedz viedoklis par katram no trim apsūdzētajiem celto apsūdzību kvalifikācijas pamatotību, jāizsaka viedoklis par cietušo personu statusa pamatotību vai nepamatotību, kā arī jāizsaka viedoklis par mantisko jautājumu risinājumiem kriminālprocesā. Ja viedoklis par šiem jautājumiem rada interešu konflikta situācijas, tās drīkst ignorēt.

Cietušās Anneles pārstāvim atsevišķa runas sadaļa nav jāvelta, bet kā no apsūdzības, tā no aizstāvības puses ir jāpauž viedoklis par viņas pieteiktajiem lūgumiem.

Par lietā pārbaudītajiem pierādījumiem strīda nav, kāzusā izklāstītie faktiski apstākļi ārpus saprātīgām šaubām ir pierādīti ar ticamiem un pieļaujamiem pierādījumiem.

Tontons ir 40 gadus vecs vīrietis, pastāvīga darba viņam nav, strādā gadījuma darbus, veicot dzīvokļu remontus, vidējais ienākumu līmenis ir tuvu minimālajai darba algai. Jau 7 gadus Tontons ir laulībā ar Anneli, abi dzīvo kopā Annelei piederošā dzīvoklī, bērnu viņiem nav. Pirms 6 gadiem Tontonam un Annelei ir noslēgts laulības līgums par laulāto visas mantas šķirtību. Annele kopš augstskolas absolvēšanas ir strādājusi darbu valsts institūcijās un pēdējos 10 gadus viņa ir valsts amatpersona, strādā muitā vidēja līmeņa vadošā amatā, ik gadu iesniedz amatpersonas deklarācijas. Ģimenes budžetu pamatā veido Anneles ienākumi.

2019.gada pavasarī Tontons sava bērnības drauga Āža Instagram profilā pamana foto, kur Āzis ir kopā ar Anneli Kanāriju salās. Annele Tontonam bija stāstījusi, ka šajā laikā plānojot aizvest mammu brīvdienās uz Sāremā salu, ar to attaisnojot savu nedēļas ilgo prombūtni.

Tontons jūtas ārkārtīgi aizskarts par šādu Anneles rīcību un laulības pārkāpšanas faktu. Pēc dabas būdams ārkārtīgi greisirdīgs Tontons izlemj, ka ar šādu sievieti viņš vairs negrib dzīvot kopā. Vienlaikus Tontons arī vēlas Anneli pamatīgi pārmācīt. Atcerējies, ka viņa bijušais klases biedrs Jurītis ir bijis profesionāls sportists, kurš aktīvās sporta gaitas ir beidzis, bet joprojām ir teicamā fiziskajā formā, bet kuram šobrīd varētu būt finansiāli grūti apstākļi, Tontons nolemj aprunāties ar Jurīti, vai tas nebūtu gatavs veikt Anneles pārmācīšanu. Tontons sazinās ar Jurīti un vienojas par tikšanos. Pēc tam, kad Tontons un Jurītis ir satikušies kādā alus bārā un izdzēruši pa kausam alus, Tontons piesardzīgi pavaicā Jurītim, vai Jurītis gadījumā negribētu nedaudz nopelnīt par viena netīra darbiņa paveikšanu. Jurītis, kurš

līdz tam nekad nav pārkāpis likumu, bet kuram šobrīd ir naudas grūtības, izrāda interesi par šo Tontona jautājumu un Tontons atklāj, ka runa ir par viņa sievas Anneles pārmācīšanu, jo Annele ir viņu apkaunojusi un pārkāpusi laulību. Jurītis šim priekšlikumam uzreiz gan nepiekrīt, vispirms gribot noskaidrot, ko tieši Tontons domā ar pārmācīšanu. Uz to atbildot Tontons iesaka Jurītim iegādāties beisbola nūju un ar to kādā kāpņu telpā kārtīgi noslānīt Anneli. Uz Jurīša norādi, ka slānot cilvēku ar beisbola nūju var gadīties arī šo cilvēku nogalināt, jo šādā veidā sitot ķermenis tiek nopietni traumēts, Tontons atbild, ka tas nebūtu nepieciešams, bet vispār jau viņam esot vienalga, vai Annele paliks dzīva vai nē, jo viņš tāpat ar tādu sievieti kopā vairs nedzīvošot. Jurītis samelo Tontonam, ka šādās lietās viņam jau esot neliela pieredze un paziņo, ka esot gatavs veikt šādu Anneles pārmācīšanu, bet Tontonam par šo darbu būs jāsamaksā viņam EUR 50 000. Tontonam tādas naudas nav, bet Tontons piekrīt Jurīša nosauktajai summai, jo citu šāda darba izpildītāju viņam tāpat vairs padomā nav.

Pēc šīs tikšanās Jurītis mājās savai dzīvesbiedrei Skaidrai, ar kuru viņš dzīvo kopā jau 15 gadus un ar kuru viņam ir kopīgi 2 bērni, izstāsta, ka ir ticies ar vienu vientiesīgu bijušo klases biedru Tontonu, kurš viņam drīz iedošot EUR 50 000 par kaut kādas tur Anneles noslānīšanu ar nūju, ko Jurītis pat nedomājot veikt. Un tā kā naudu Tontons došot Jurītim par savas sievas sišanu ar beisbola nūju, tad jau arī skaidrs, ka nekādas prasības un pretenzijas Tontons pret Jurīti nekur izvirzīt nevarēs. Skaidrai šis stāsts īsti nepatika, bet tā kā EUR 50 000 viņiem saimniecībā lieti noderētu, nolēma nevienam par to nestāstīt un sāka plānot gaidāmās naudas tērēšanu.

Tajā pat laikā Tontons, saprotot, ka viņam šādas naudas nav, sāka domāt par tās iegūšanu. Viņš atcerējās, ka viņam mājās ir neliels seifs, kuru gan lieto tikai Annele, Tontons bija redzējis, ka šajā seifā Annele ir kādreiz likusi arī kaut kādus savus skaidrās naudas uzkrājumus. Tontons zināja, ka Annelei kā valsts amatpersonai skaidras naudas ienākumiem nevajadzētu būt, bet kopdzīves laikā Tontons bija novērojis, ka Annele nereti nes mājās skaidru naudu. Tontons iedomājās, ka varbūt viņš nepieciešamo naudu varētu paņemt no Anneles seifa. Tontons apsvēra, ka arī tad, ja Annele sišanas rezultātā izdzīvos, viņa tāpat visticamāk par naudas pazūšanu nekādas pretenzijas izvirzīt negribēs, jo tad viņai būs jāskaidroties ar dažādām iestādēm par šīs naudas avotiem, kas, ņemot vērā viņas amatpersonas statusu, viņai arī varētu nebūt patīkami.

Nākošajā rītā Annele kā parasti devās uz darbu, atstājot Tontonu mājās vienu pašu. Tontons nekavējoties devās pie seifa, atvēra to un konstatēja, ka seifā ir paliela kaudze ar skaidru naudu. Nepārskaitot visu naudu, Tontons no seifa paņēma tikai viņam nepieciešamos EUR 50 000, sazvanījās ar Jurīti, vienojās par tikšanos tās pat dienas vakarā tajā pat alus bārā. Tās dienas vakarā Tontons satika Jurīti alus bārā un nodeva viņam solītos EUR 50 000, piekodinot, lai tik Jurītis solīto Anneles pārmācīšanu ar beisbola nūju kāpņu telpā veicot tuvāko pāris dienu laikā. Jurītis solīja, ka viss tikšot izdarīts.

Turpat alus bārā uzreiz pēc naudas nodošanas Tontonu un Jurīti nekavējoties aizturēja Valsts policijas darbinieki. Izrādījās, ka pret Anneli kā valsts amatpersonu un arī Tontonu kā viņas laulāto jau ilgāku laiku tika veikta operatīvā izstrāde, viņu abu telefona sarunas tika noklausītas sakarā ar aizdomām, ka Annele varētu būt iesaistīta koruptīvās darbībās un Tontons varētu būt viņas līdzzinātājs (nekas no tā nav apstiprinājies). Valsts policija, telefona sarunu laikā fiksējot ziņas par Tontona paredzamajām tikšanās reizēm ar Jurīti, bija arī paguvuši saskaņot un veikt Tontona novērošanu, kā arī viņa nepublicēto sarunu ierakstīšanu abu tikšanos laikā. Līdz ar to Valsts policijas rīcībā ir likumīgi iegūti sarunu ieraksti, no

kuriem nepārprotami ir konstatējamas abas augstāk aprakstītās Tontona un Jurīša sarunas. Arī naudas nodošanas fakts ir likumīgi fiksēts audio un video ierakstā.

Pie aizturēšanas Jurītim tiek izņemti nupat no Tontona saņemtie EUR 50 000, vēlāk tiek pieņemts lēmums šiem naudas līdzekļiem uzlikt arestu kā noziedzīgi iegūtai mantai.

Kratīšanas gaitā Tontona un Anneles dzīvoklī Valsts policijas darbinieki atrod seifā EUR 450 000 skaidrā naudā, izņem šos naudas līdzekļus, vēlāk tiek pieņemts lēmums uzlikt šiem naudas līdzekļiem arestu kā Tontonom piederošai prezumētai noziedzīgi iegūtai mantai, jo Tontona ienākumi nekad nav bijuši tādi, lai uzkrātu naudas līdzekļus šādā apmērā.

Jurītis savās liecībās norāda, ka nekādu Anneles piekaušanu vai nogalināšanu viņš neplānoja veikt, saka, ka to var apliecināt viņa faktiskā dzīves biedre Skaidra, kurai viņš bija stāstījis par savu plānu iegūt EUR 50 000 no vientiesīgā Tontona.

Skaidra savās liecībās apstiprina Jurīša teikto, kā arī apstiprina, ka viņa par šādām Jurīša un Tontona darbībām policijai ziņojusi nav un arī neplānoja to darīt.

Ziņu par to, ka Jurītis tiešām būtu plānojis veikt Anneles piekaušanu vai nogalināšanu lietas materiālos nav.

Tontons savās liecībās atzīst visus augstāk minētos faktiskos apstākļus un nožēlo izdarīto. Liecina, ka nav gribējis, lai Annele tiktu nogalināta, bet pēc alus bārā veikto Tontona un Jurīša sarunu ierakstu atskaņošanas pratināšanas gaitā atzīst, ka viņam ir bijis vienalga, vai Annele piekaušanas rezultātā izdzīvos vai nē. Attiecībā par naudas līdzekļiem EUR 50 000 apmērā, kas tika izņemti Jurītim pie aizturēšanas, gan arī attiecībā par naudas līdzekļiem, kas izņemti Tontona un Anneles dzīves vietā norāda, ka tie nav viņa naudas līdzekļi, viņš nekad tādu naudu nav nopelnījis, tie esot Anneles naudas līdzekļi, lai gan viņš nezinot, kur Annele strādādama valsts amatpersonas darbu būtu šo naudu nopelnījusi.

Tontons tiek apsūdzēts par Krimināllikuma 20.panta trešajā daļā, 117.panta 4. un 9.punktā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kā arī par Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. Vienlaikus Tontons šajā kriminālprocesā tiek atzīts arī par cietušo sakarā ar Jurītim celto apsūdzību par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, un šajā sakarā Tontons piesaka arī kaitējuma kompensācijas pieteikumu EUR 50 000 apmērā, lūdzot šo summu piedzīt viņam par labu no apsūdzētā Jurīša, jo šo naudu Jurītis no viņa esot ieguvis ar viltu.

Jurītis tiek apsūdzēts par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. Jurītis savu vainu neatzīst, norādot, ka prettiesiskais mērķis, ar kādu Tontons viņam samaksāja naudu, izslēdz Tontona kā cietušā statusa iespējamību. Turklāt Tontonom bija pašam jāsaprot, ka Jurītis negrasās sist vai nogalināt Anneli, jo Jurītis vienmēr ir bijis likumam paklausīgs sportists un džentelmenis, kas nekad nevarētu nopietni piekrist sist sievieti. Tontona pieteikto kaitējuma kompensācijas pieteikumu neatzīst, norādot, ka Tontonom nav tiesību saņemt no viņa atpakaļ naudu, kas tika maksāta par Tontona sievas Anneles piekaušanu vai noslepkavošanu, šādam nolūkam veikts maksājums nepelnot tiesisku aizsardzību.

Skaidra tiek apsūdzēta par Krimināllikuma 315.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu. Skaidra atzīst viņai celto apsūdzību un nožēlo izdarīto.

Annele tiek atzīta par cietušo kriminālprocesā sakarā ar Tontonam celtajām abām apsūdzības sadaļām, piesaka kaitējuma kompensācijas pieteikumu par viņai nodarītā morālā kaitējuma atlīdzināšanu EUR 10 000 apmērā. Kaitējuma kompensācijas pieteikumu pret Tontonu par nozagto EUR 50 000 atlīdzināšanu Annele nepiesaka, bet lūdz atcelt arestu visiem arestētajiem EUR 500 000, norādot, ka tie ir viņas naudas līdzekļi, lūdz tos atdot viņai kā šo naudas līdzekļu likumīgajai īpašniecei. Tā kā no Anneles iesniegtajām valsts amatpersonas deklarācijām neizriet, ka Annelei vispār būtu jebkādi skaidras naudas uzkrājumi, procesa virzītājs atstāj šos naudas līdzekļus arestētus, darot zināmu Annelei, ka viņai ir pienākums pierādīt šo naudas līdzekļu likumīgo izcelsmi, pretējā gadījumā šie naudas līdzekļi tiks atzīti par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēti. Annele nekādas ziņas par šo naudas līdzekļu izcelsmi tā arī neiesniedz, vien norāda, ka pret viņu veikto operatīvās darbības pasākumu laikā taču neesot iegūtas nekādas ziņas par viņas nelikumīgām darbībām.